

RESPONSIBLE CARE

**Zdraví, bezpečnost, životní prostředí
Výroční zpráva za rok 2023**

Určeno : pro zaměstnance, státní správu a veřejnost

PROHLÁŠENÍ VEDENÍ

Vedení Explosia a.s. prohlašuje, že implementovalo v roce 2004 do systémů řízení společnosti zásady Programu Responsible Care a po provedeném auditu společnosti v roce 2005 získalo od Svazu chemického průmyslu osvědčení spojené s právem užívat logo RESPONSIBLE CARE do října roku 2024.

PRINCIPY A POLITIKA OCHRANY ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ

Principy

Program Responsible Care je dobrovolná, celosvětově přijatá a rozvíjená iniciativa chemického průmyslu, zaměřená na podporu jeho udržitelného rozvoje vstřícným zvyšováním bezpečnosti jeho provozovaných zařízení, přepravy výrobků, zlepšováním ochrany zdraví lidí a životního prostředí. Program představuje dlouhodobou strategii koordinovanou Mezinárodní radou chemického průmyslu (ICCA), v Evropě Evropskou radou chemického průmyslu (CEFIC). Národní verzí programu R. C. je program Odpovědné podnikání v chemii, oficiálně vyhlášený při zahájení CHEMTEC '94 (říjen 1994) ministrem průmyslu a obchodu a prezidentem SCHP. Jeho priority vyjadřuje soubor osmi kodexů svazového programu z června 1995:

1. Vstřícnost
2. Ochrana zdraví, bezpečnost
3. Komplexní ochrana životního prostředí
4. Zmírnění důsledků ekologických závad
5. Protihavarijní připravenost
6. Ekomanagement
7. Výchova a výcvik
8. Informační otevřenost

Základní principy »Responsible Care« jsou rozpracovány v dílčích řídicích a organizačních dokumentech Explosia a.s. (dále jen „společnost“).

Základní požadavky, ze kterých vychází společnost při koncipování své politiky ochrany životního prostředí

- Podíl látek vytěžených z povrchu zemské kůry nesmí ve společnosti systematicky narůstat.
- Podíl látek vyráběných lidskou společností se nesmí systematicky zvyšovat.
- Fyzická podstata přírody nesmí být systematicky vyčerpávána.
- Disponibilní zdroje k zajištění základních potřeb lidstva se musí využívat maximálně efektivně.

Politika ochrany životního prostředí

Upřednostňujeme výrobky pocházející ze surovin nevyčerpávajících přírodní zdroje, upřednostňujeme technologie s co nejmenším dopadem na životní prostředí.

Volíme takový distribuční systém, jenž má minimální dopad na životní prostředí. Naše obchodní operace musí splňovat, či převyšovat obecná pravidla a směrnice.

Naším cílem je podpora používání kvalitních trhavin a bezdýmných prachů ve všech procesech za účelem dosažení možného nejmenšího vlivu na životní prostředí.

Aktivně podporujeme neustálé zlepšování integrovaného systému managementu našimi zaměstnanci a jejich angažovanost.

Dodržování legislativy je minimálním standardem a samozřejmou součástí při všech činnostech. Zvyšování odpovědnosti za ochranu zdraví, bezpečnost práce a snižování dopadů na životní prostředí jsou trendem všech činností i provedení výrobků.

Všichni zaměstnanci splňují kvalifikační předpoklady. Jsou vytvářeny podmínky pro stálé zvyšování znalostí v oblasti technologie, ochrany zdraví, bezpečnosti a životního prostředí, stejně tak pro osobní angažovanost při plnění úkolů, vyplývajících z politiky společnosti.

Naši zákazníci a distributoři jsou schopni používat, přepravovat a manipulovat s našimi výrobky zodpovědným způsobem ohleduplným k životnímu prostředí.

Otevřenou komunikací průběžně informujeme své obchodní partnery, zákazníky a veřejnost o vlivu našich výrobků a procesů na životní prostředí. Naše podnikání je charakterizováno otevřeným přístupem tak, aby otevřená vnější komunikace mohla být završena vydáním roční zprávy o vlivu na životní prostředí.

V Semtíně dne 29.2.2024

Ing. Radomír Krejča
Předseda představenstva

PROFIL SPOLEČNOSTI

Historie

V roce 1920 byla v Praze založena Československá akciová továrna na výrobu výbušnin, která v roce 1934 přijala název Explosia. V roce 1958 byla Explosia a.s. sloučena s ostatními závody (Synthesia, Rybitví, UMA) do národního podniku Východočeské chemické závody (VCHZ n.p.), který byl k 1.1.1994 na základě privatizačního projektu transformován na SYNTHESIA a.s.

V prosinci 1998 byla SYNTHESIA a.s. přejmenována na společnost AliaChem a.s., která se stala jejím právním nástupcem. Návazně na tuto změnu byl 22. 3. 1999 zapsán do obchodního rejstříku AliaChem a.s., odštěpný závod Synthesia, který zahrnoval ve své struktuře Výrobně obchodní jednotku (VOJ) Explosia. V návaznosti na připravovanou privatizaci AliaChem a.s., došlo v roce 2002 (1. 6. 2002) k opětovnému vyčlenění majetku Voj Explosia z AliaChem a.s., OZ Synthesia a nová firma, vlastněná českým státem, je opět registrována jako Explosia a.s., se sídlem Pardubice-Semtín.

Výrobní program

Průmyslové trhavinové želatinované nitroglyceroglykolem (Perunit 28 E, Perunit E)
Průmyslové trhavinové emulzního typu (Emsit M, Emsit 1, Emsit V)
Průmyslové trhavinové pro zvláštní užití (Semtex 1 A, Semtex 1 H, Semtex 10SE)
Bleskovice (Startline)
Pentrit a Pentritol Np 10T
Černý prach (Vesuvit)
Trinitrorezorcín
Bezdyšné prachy jednosložkové (Lovex S)
Bezdyšné prachy dvousložkové (Lovex D)
Velkorážová munice

Letecké záchranné systémy pro letouny AERO L-39, L-59 a L-159, zejména raketové motory URM sloužící k urychlení záchranné sedačky pilota při katapultáži, raketový motor ROP určený k odhozu překrytu kabiny letounu a ostatní typy pyroprostředků.

Vysoce energetické materiály, sloužící jako komponenty pro výrobu trhavin a střeliv s vysokou přidanou hodnotou, pro vývoj a výzkum nových typů propelentů pro generátory plynů a speciálních výbušných systémů (ATZ, TEX, GZT, NTO, TAGN a DMNB). Dále pak speciální produkty sloužící k iniciaci trhavin a pro speciální trhací a demoliční práce (RAZOR booster, pásková trhavina LCT a pastová trhavina PasteX14).

Environmentální profil firmy

Nakládání s odpady

Ke vzniku samostatné akciové společnosti Explosia došlo k 1. 6. 2002. Okamžitě po osamostatnění bylo v oblasti odpadového hospodářství zajištěno bezproblémové předávání odpadů k likvidaci podle zákona o odpadech a prováděcích vyhlášek.

V areálu společnosti je na základě báňských zákonů provozováno „Zařízení na odstraňování odpadů T 54“, které odstraňuje nebezpečné odpady z výbušinářských provozů.

Celkové množství odpadu rozčleněného na odpad nebezpečný, nebezpečný výbušný a ostatní i typu zneškodnění (skládkování, spálení, recyklování) za roky 2014 až 2023 je uvedeno tabulce.

Od roku 2016 a zejména pak v souvislosti s nepříznivým vývojem vojenskopolitické situace od roku 2021 dochází e enormnímu nárůst tržeb za vlastní výrobky a tedy i k nárůstu objemu odpadů (zejména výbušných odpadů a ostatních odpadů). Nárůst objemu odpadů však ani zdaleka není úměrný zvýšení objemu výroby díky tomu, že ve stejném období dochází významnému nárůstu podílu výrobků s vyšší přidanou hodnotou a utlumování velkoobjemových neefektivních výrob, zejména trhavin DAP a sypkých trhavin amonledkových.

Nakládání s odpady

Tabulka č.1 Produkce odpadů

Zatřídění odpadu	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Odpady kategorie "N" nebezpečné – výbušné (t)	133,29	29,20	154,37	191,94	188,20	200,06	129,14	137,77	154,93	154,89
Odpady kategorie "N" nebezpečné – ostatní (t)	36,09	23,67	17,62	28,29	13,87	21,66	19,13	15,75	18,80	10,12
Odpady kategorie "O" ostatní (t)	78,22	94,38	321,50	212,76	116,59	300,55	69,27	125,45	91,6	126,35
Celková produkce odpadů	247,59	147,25	493,49	432,99	318,66	522,27	217,54	278,97	265,33	291,36

Tabulka č. 2 Způsob nakládání s odpady

Zatřídění odpadu	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Odpady skládkované (t)	47,81	43,33	40,30	33,32	32,88	37,31	23,91	24,47	22,55	22,44
Odpady spálené (t)	133,29	29,20	155,05	191,94	188,20	204,54	134,52	137,77	154,93	154,89
Odpady recyklované (t)	66,50	74,72	298,12	207,73	130,41	280,42	59,11	116,73	87,85	114,03
Celkem likvidováno odpadů	247,59	147,25	493,49	432,99	351,49	522,27	217,54	278,97	265,33	291,36

Odpadní vody

Znečišťování vod bylo historicky nejzávažnějším ekologickým dopadem provozovaných výrobních procesů.

Odpadní vody z výroben (chemická výroba v oblasti trhavin, výroby v části bezdýmných prachů i poloprovozní výroby energetických látek), které jsou nejvíce znečištěné, jsou přes přečerpávací jímky čerpány přímo na biologickou čistírnu odpadních vod akciové společnosti VaK Pardubice.

Tabulka č. 3: Znečištění likvidovaných odpadních vod podle vybraných ukazatelů (tuny)

Rok	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
CHSK _{Cr}	125,4	109,43	167,30	154,46	123,23	151,70	131,03	124,87	107,90	56,29
N _{anorg}	40,64	45,68	56,73	61,29	38,63	33,89	50,96	56,96	12,99	11,445
RAS	314,01	252,61	307,55	248,88	162,34	118,78	93,49	97,90	74,52	48,01

Emise do ovzduší

Množství emisí škodlivin do ovzduší za roky 2014 až 2023 jsou uvedeny v tabulce č. 4. Z dlouhodobého hlediska však vykazuje celková hodnota většiny emisí pozitivní, mírně klesající trend s výjimkou VOC v letech 2020 až 2023, kdy dochází nárůstu vlivem enormního nárůstu výroby v objektu B 68. Tento nárůst emisí bude kompenzován připravovanou investicí.

Tabulka č. 4. Emise do ovzduší (tuny)

Rok	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Etanol	1,36	2,22	2,02	2,41	2,12	1,25	1,03	0,65	1,500	0,058
NO _x	0,73	3,08	3,86	3,76	3,45	3,64	2,79	3,68	2,358	2,210
TOC				2,40	0,29	0,20	0,08	0,12	0,125	0,116
VOC				0,67	0,26	0,19	4,81	5,24	5,902	7,876
Ostatní	0,29	0,03	0,06	0,02	0,02	0,02	0,02	0,02	0,02	0,02
Celkem	2,44	5,33	5,94	9,26	6,14	5,30	8,73	9,71	9,905	10,28

Spotřeba energií

Množství spotřebovaných energií koresponduje s objemem výroby vlastních výrobků společnosti. Společnost se nepřetržitě snaží o snižování měrné spotřeby energií na jednotku produkce.

Tabulka č. 5 Spotřeba energií

Rok	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Spotřeba pitné vody (tis. m ³)	25	24	27	28	44,8	30,0	28,4	29,02	28,1	29,94
Spotřeba páry (tis. GJ)	118	123	131	140	147	140	126	142	125	123
Spotřeba technologické vody (tis. m ³)	507	503	452	528	537	482	473	476	479	476
Vzduch stlačený (tis. m ³)	4381	4196	3765	3630	3507	3488	3640	3039	2503	1939
Elektrická energie (MWh)	4594	4527	5407	6188	5791	5170	4368	4616	4653	4270
Celková produkce zboží v tunách	6208	6617	6798	6821	6621	4323,5	3 236	3283	2889	2714
Spotřeba ekvivalentu toe na Σ produkce	3446	3213	3327	3592	3878	3751	3 826	3781	3385	3318
Spotřeba ekvivalentu toe na 1 t produkce	0,518	0,503	0,528	0,569	0,605	0,868	1,182	1,152	1,172	1,222

Bezpečnost práce

Bezpečnost práce a ochrana zdraví zaměstnanců je pro vedení společnosti prioritou. Společnost má zpracovány analýzy rizik pro všechny výrobní činnosti. Vedení veřejně prohlašuje, že veškeré procesy jsou řízeny bezpečně a budou přizpůsobovány platným zákonům a předpisům, bude chráněno zdraví zaměstnanců, dodavatelů, zákazníků a veřejnosti.

Měřítkem pro úroveň bezpečnosti práce je počet pracovních úrazů zaměstnanců v souvislosti s výrobní činností.

Rok	Počet PÚ	Celk.	Prům.	%	%	Zaměstn.
		Absence	Absence	Úrazovost	Četnost	
2018	25	1211	48	0,48	2,6	694
2019	25	1325	53	0,54	2,97	673
2020	11	1211	110	0,62	2,05	536
2021	8	1351	169	0,66	1,42	565
2022	5	71	14	0,035	0,89	562
2023	8	422	47	0,198	1,37	585

Investice do ochrany životního prostředí a úspor energií

V roce 2023 byly realizovány následující investice k ochraně ŽP a zdraví zaměstnanců:

Snížení koncentrace par NG v objektech B1, B4, B7, B69

Zateplení objektu D130

Rekonstrukce topení objektu A31

Projektová dokumentací lakovací linky

Úpravna vody a chladičí stanice T5

Doprava a obaly

Společnost aktivně přistupuje k problematice hospodaření s obaly a vyvíjí aktivity ke snížení spotřeby obalů na jedno použití.

Vzhledem k povaze produktu (výbušnin) se společnost již dlouhodobě zabývá odpovědným výběrem dopravců a v případě malých odběratelů i drobných obalů. Společnost pečlivě dodržuje příslušné mezinárodní předpisy pro železniční a silniční přepravu nebezpečného zboží dle RID a ADR. Každá expedice produktu ze závodu je vybavena příslušnou doprovodnou bezpečnostní a havarijní dokumentací.

Monitorování vlivů na životní prostředí

Monitoring ovzduší

Společnost v souladu s platnou legislativou zajišťuje měření emisí znečišťujících látek z provozovaných emisních zdrojů. V oblasti chemických průmyslových zařízení na výrobu výbušnin je četnost jednorázových měření stanovena jednou za kalendářní rok. V areálu společnosti není na žádném zdroji provozováno kontinuální měření emisí.

Monitoring odpadních vod

Veškeré odpadní vody jsou již od 2009 z areálu firmy v souladu s IPPC odváděny odpadní kanalizací. Současně s tím byla vybudována měřicí místa. Ve spolupráci s laboratořemi Povodí Labe s.p. jsou z měřicích míst pravidelně odebírány vzorky odpadních vod, tyto analyzovány, výsledky rozborů průběžně vyhodnocovány a

v případě překročení limitů znečištění přijímána účinná nápravná a preventivní opatření.

Posuzování hluku na okolí

V rámci zajištění požadavku nařízení o ochraně zdraví před nepříznivými účinky hluku a vibrací byly autorizovanou firmou provedeny zkoušky měření impulsního hluku při detonacích zkoušených druhů trhavin. Výsledky prokázaly, že při zkoušení uvedených typů náloží na zkušebním místě v areálu společnosti, nezpůsobují tyto detonace trhavin překročení platných hygienických limitů na hranicích nejbližšího chráněného prostoru.

Posuzování vlivu na životní prostředí

V rámci zákona o integrované prevenci má firma Explosia a.s. platné integrované povolení.

Zpráva o výsledcích komunikace s vnějšími stranami

V souladu s požadavky systémové normy ISO 14001 věnuje společnost velkou pozornost prohloubení transparentnosti a úplnosti informací o realizaci své politiky ochrany životního prostředí a zlepšování informovanosti zákazníků, distributorů a veřejnosti o svých výrobcích a výrobních aktivitách.

Stížnosti a podněty okolních samospráv a občanů okolních obcí

V roce 2023 nebyla zaznamenána žádná stížnost.

Posouzení aktuálnosti politiky EMS a RC

Politika EMS, uvedená v Příručce kvality, je hodnocena jako aktuální.

Celkové hodnocení funkčnosti a účinnosti systému EMS a RC

Systém řízení EMS a RC je hodnocen jako funkční a jeho úroveň je průběžně zlepšována.